

SOPPATYKKI.NET

m/29 mod SOPPATYKIN KÄYTTÖOHJE

Lappeenranta 2025

Suomen armeijan soppatykki m/29 mod.

200 litran keittokattila + 2 kpl 30 litran etukattilat

Olemme huolehtineet kaikesta, jotta keittosi onnistuisivat. Tarvikelaatikosta löydät lähes kaiken mitä tykillä ruuan valmistukseen tarvitset. Omasta takaa tarvitset vain lyhyempiä kuin 50 cm halkoja (myös pientä pilkettä) tai kaasupullon, pesuainetta, pesuharja tai "karhunkieli"-sieni sekä pari puhdasta pyyhettä ruokatarvikkeita unohtamatta.

KytKentä: valittavana 3 erilaista ajoneuvoon kytkentä vaihtoehtoa:

1. normaali henkilö/pakettiauton 50 mm vetokoukkuun sopiva vetokita
2. kuorma-auton vetokitaan sopiva 50 mm vetosilmukka
3. traktoriin sopiva 76 mm vetosilmukka

Sähköjärjestelmä: 12v perinteinen 7-napainen pistoke (+ adapteri 13-napaiselle uudemmalle autolle, mahdollisuus vaihtaa myös 24 v. polttimot).

Mitat: pituus 400 cm, leveys 175 cm, korkeus 175 cm, omapaino 470 kg, maksimi kokonaispaino 750 kg, aisapaino 72 kg (tyhjänä).

Soppatykin hinaaminen

Varmista vetoauton rekisteröintitodistuksesta, että ajoneuvoon kytkettävän jarruttoman perävaunun suurin sallittu massa on vähintään 470 kg tai enemmän. Soppatykki on O1-luokan ajoneuvo (Kevyt perävaunu) joten laillinen hinausnopeus on 100 km/h

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/autoilijat/vinkkeja-liikenteeseen/perakarryn-vetaminen-autolla> mutta puolustusvoimat on aikanaan sallinut hinauksen vain 60 km/h nopeudella. Alun perin tykkiä on vedetty kuorma-autolla tai traktorilla, jolloin halot on kuljetettu tykin etuosassa olevassa tavaratilassa ja soppaa on saatettu lämmittää ajon aikana (tällöin tykin kokonaispaino on ollut 850 kg ja aisapaino 100 kg).

Tykki on rekisteröity tieliikennekäyttöön 470 kg kokonaispainolle, joten suosittelemme tykin vetämistä tyhjänä ja halkojen tuonnin toisessa autossa tai vetoautossa. Mikäli tykkiä käytetään yleisötapahtumassa, niin halot voidaan lastata tykin tulipesän ja varustelaatikon väliin siistimmän vaikutelman saamiseksi.

Vaadittu ajokortti

B-kortilla saa kuljettaa korkeintaan 3500 kg painavia henkilö- ja pakettiautoiksi rekisteröityjä ajoneuvoja. Jotta ajo-oikeutesi olisi voimassa, niin vetoauto saa painaa korkeintaan 3000 kg.

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/autoilijat/vinkkeja-liikenteeseen/perakarryn-vetaminen-autolla>

Vakuutus

Mikäli tykki on ollut kiinnitettynä autoon, niin mahdolliset vahingot menevät vetoaton liikennevakuutuksen piikkiin. Mikäli tykkiä ei ole kiinnitetty autoon, niin tykillä on liikennevakuutus joka korvaa mahdollisesti toiselle osapuolelle aiheutetut vahingot, mutta se ei korvaa soppatykin mahdollista vaurioitumista. Näistä vahingoista olet vuokrasopimuksen mukaan korvausvelvollinen.

Käyttöönotto

1. Valitse soppatykille tasainen käyttöpaikka.
2. Mikäli mahdollista käännä aisa sinne päin mistä tuulee.
3. Laita pyöränkiilat (4 kpl) paikalleen.
4. Irrota perävaunu autosta.
5. Säädä soppatykki suoraan asentoon etutukijalalla.
6. Lukitse aisa mukana tulevalla aisalukolla.
7. Muista irrottaa myös sähköpistoke.
8. Laske takatukijalka alas
9. Tarkista haudutusnesteen määrä. Haudutusnesteen korkeus mitataan keittimen ollessa kylmänä ja vaakasuorassa. Keittimen kattilan sivussa on haudutusnesteen tarkistustikku. Haudutusnesteen pinnan tulee olla mittatikussa olevien merkkien puolivälissä. Huohotinputken mahdollinen tukkeutuminen on tarkastettava.
10. Keittokattila, etukattilat, mela, sihti ja kauhat on pestävä ennen jokaista käyttöä (varastoinnissa ja kuljetuksessa mahdollisesti saadut epäpuhtaudet) sekä jokaisen käytön jälkeen. vuokranantaja ei pese välineitä vuokrauskertojen välissä eikä siten vastaa niiden puhtaudesta vaan jokaisen käyttäjän tulee pestä välineet ennen käyttöä. Jokaisen käytön jälkeen tuhkat ja tulipesä tyhjennetään sekä savutorvi ja tulipesä nuohotaan.
11. Keittokattilan pienin täyttömäärä on 70 l. (käytännössä 8 sangollista, jolloin nesteen pinta on 16 cm pohjasta mitaten ja 28 cm kansiaukon reunan alalaidasta mitattuna nesteen pintaan) ja suurin 200 l (käytännössä 22,5 sangollista, jolloin nesteen on 34 cm pohjasta mitaten ja 10 cm kansiaukon reunan alalaidasta mitattuna nesteen pintaan).

Keittäminen

1. Poista savupiipun suojus ja laita jatkopiippu paikalleen.
2. Keittämisen saa aloittaa vasta kun kaikissa kattiloissa on nestettä.
3. Vain käsittelemätön puu käy polttoaineeksi. Kyllästetyn, maalatun tai naulaisen puun tai kuitulevyn, muovin yms. polttaminen on ehdottomasti kiellettyä. Käytä hyvin pieneksi pilkottuja puita ja lisää niitä aika usein.
4. Tulipesän vetoa säädetään luukun oikealla puolella olevalla vivulla. Kun vivusta vedetään ulospäin veto pienenee, ja kun vipua painetaan sisäänpäin veto suurenee.
5. (vain osassa malleista) Savupiipussa olevalla ”pellillä” voidaan myös säätää palamista. Pelti on normaalisti auki, mutta jos vipua käännetään vasemmalle tai oikealle, niin vetoa saadaan pienemmäksi.

Turvallisuus ennen kaikkea

1. Aseta soppatykki tukevasti paikoilleen tasaiselle alustalle.
2. Tulta ei saa sytyttää ennen kuin kaikissa kattiloissa on vettä.
3. Huolehdi lasten turvallisuudesta soppatykin läheisyydessä.
4. Soppatykkiä ei saa tyhjentää ennen kuin tuli tulipesässä on kokonaan sammunut.
5. Soppatykkiä ei saa päästää jäätymään!
6. Muista, että perävaunua vedettäessä 100 km/h on lain sallima maksiminopeus. <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/autoilijat/vinkkeja-liikenteeseen/perakarryn-vetaminen-autolla>. Tieolosuhteet voivat edellyttää hitaampaa nopeutta.

Soppatykin puhdistus

Etukattiloissa lämmitetty vesi riittää pesemiseen hyvin - huuhtomiseen tarvitset erikseen vettä.

HUOM! Mikäli tykkiä vedetään talvella yleisellä tiellä, niin tykki on pestävä huolellisesti jokaisen siirron jälkeen jotta maantieltä mahdollisesti lentänyt maantiesuola ei jää tykkiä ruostuttamaan.

1. Poista ruuantähteet. Mahdolliset pohjaan palaneet raaputa puulastalla.
2. Pese harjalla/karhunkielellä ja tavallisella astianpesuaineella kaikki kattiloiden sisäpuoliset pinnat. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että keittokattilan pohjalle kaadetaan saippualliuosta, jota levitetään ja hangataan keittokattilan joka soppeen kuten ruostumaton kansi ja tykin päällä olevat ruostumattomat teräsosat. Hankauksen jälkeen saippuavesi kerätään kauhalla pois, ja keittokattila huuhdotaan pienissä erissä välillä uutta vettä eri sopukoihin heittämällä ja välillä saippuavettä kauhalla pois keräten niin kauan että pohjalle jäävästä vedestä poistuu saippua. Loppu vesi mitä kauhalla ei saa pois, imeytetään pyyhkeeseen. Etukattilat voi nostaa paikaltaan pois, jolloin pesutapa on sama, mutta ne voidaan kaataa tyhjiksi. Koska kuljetuksen aikaista likaantumista ei voi välttää on syytä pestä ja huuhtoa myös ulkopuoli. Myös letkua voi käyttää lappona tykin tyhjentämiseen.
3. Puhdistamiseen ei saa käyttää kovaa tai karkeapintaista materiaalia. Likaa ei saa yrittää irrottaa myöskään terävillä esineillä tai metallisella karhunkieli tyyppisellä pesusienellä. Suositeltavin puhdistustapa on Opan Monipuhdistaja <https://muurikka.fi/tuotteet/tarvikkeet/muut-lisavarusteet/monipuhdistaja-54920030> Jota löytyy ainakin Lappeenrannan Prismasta.
4. Pese mela, sihti, sangot ja kauhat normaalisti tiskialtaassa. Pesun jälkeen huuhtelee, kuivaa ja varmista että kattilat ovat tyhjtät sekä kuivat. Pakkaa mela, sihti ja kauhat kuljetuksen aikaisen likaantumisen estämiseksi muovipusseihin kuivina.

Soppatykin kuljetuskuntoon laittaminen

1. Nuohoa savupiippu
2. Poista etusäiliöt ja nuohoa sitä kautta ison kattilan kyljet.
3. Jynssää etusäiliöt yltä päältä kiiltäväksi
4. Poista savupiippu ja laita se paikoilleen varustelaatikkoon.
5. Laita puhdistetut ja kuivat varusteet paikoilleen varustelaatikkoon.
6. Poista hiilet ja tuhkat ja hävitä ne asianmukaisesti.
7. Kytke tykki kiinni autoon - muista tarkistaa valojen toimiminen.
8. Nosta tukijalat ylös ja lukitse ne yläasentoon. Huomioi lukitus siten että eivät aukea itsestään.
9. Poista pyöränkiilat ja laita ne varustelaatikkoon.

Tykin mukana tulevat Irralliset varusteet

1 kpl käyttöohje 5 €

1 kpl vetokidan lukituslaite 25 €

1 kpl savupiippu yläosa 50 €

2 kpl arina 10 €

4 kpl pyöränkiila 5 € / kpl

1 kpl adapteri 10 €

1 kpl hiilikoukku 15 €

1 kpl varoituskolmio 15 €

1 kpl kirves 40 €

1 kpl puukko, 5 €

1 kpl piipun ja tulipesän nuohousvälineet 5 €

4 kpl sarjoitettu Abloy munalukko + avain a) 50 €

1 kpl kauha 5 €

1 kpl äyskäri 5 €

1 kpl pieni metallikauha 10 €

1 kpl suuri metallikauha 30 €

1 kpl suuri vispilä 30 €

1 kpl puumela, koivua 20 €

1 kpl puumela, Armeijan oma 20 €

1 kpl mittatikku 20 €

1 kpl sihti 30 €

1 kpl rengaspoltin, letku + venttiili 60 €

5,3 kw nestekaasu rengaspoltin käyttöohje

Yleiset nestekaasun käyttöön liittyvät turvallisuusohjeet:

<https://tukes.fi/koti-ja-vapaa-aika/kaasulaitteet>

1. pujota rengaspoltin arinan päälle, mutta jätä se mahdollisemman lähelle luukkua
2. kytke liitin pulloon
3. avaa liittimen hana
4. avaa polttimen hanaa vähän
5. sytytä rengaspolttimeen tuli
6. avaa rengaspoltin hana kokonaan
7. työnnä poltin syvemmälle - niin että hana jää tulipesän ulkopuolelle.

Poltin kuluttaa kaasua 100 g/h. Mikäli kattilat täytetään minimimäärällä hanakylmää vettä 30 + 30 + 80 l niin ulkolämpötilan ollessa +5 °C, niin keittokattilan vesi saavuttaa 90 °C lämpötilan n. 3,5-4 tunnin kuluttua. Maksimitäyttömäärää 30 + 30 + 200 l nestekaasupoltin ei jaksa lämmittää riittävästi, mutta se auttaa ylläpitolämmön pitämisessä.

Renkaat

Renkaiden ilmanpaine 2 bar.

Soppatykki.net kilpipaja (ät) gmail (dot) com

Ohje laadittu 2014 ja päivitetty 21.1.2025